GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese: Joi'a si Dumineca.
Pretiulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni 3 fl. v. a. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu seu 28 franci.

Anulu XLI.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.
Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr. v. a. pentru flacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

Nr. 23. | Joi, 23 Martiu|4 Apriliu | 1878.

Unu micu respunsu.

Brasiovu, 3 Apriliu 1878.

Este o aparintia pe catu de interessanta, pe atatu si de naturala, ca tóta press'a maghiara se ocupa acuma cu mare predilectiune, amu póte dice chiaru passiune de cestiunea neintielegeriloru russo-romane. Maghiarii se simtu, trebue se marturisimu, satisfacuti prin aceea, ca potu dice acuma catra romani: éta ce v'au adusu alianti'a cu russii! Nu voimu se esaminamu déca imputarile ce le facu ei romaniloru au unu caracteru amicabilu séu nu, credemu inse, ca erá cu multu mai consultu, mai demnu si mai nobilu din partea loru se se fi marginitu a face din atitudinea Russiei façia de Romani'a capitalu pentru politic'a esterióra, nu si pentru cea interióra. Dupa ce inse compatriotii nostri in man'a caror'a se afla astadi destinele patriei nu se sfiiescu cu tóta seriositatea timpului a face din cestiunea Basarabiei o sperietóre pentru noi romanii din Transilvani'a si Ungari'a, voru intielege, ca nu potemu tacé la tóte espectoratiunile diuarieloru loru. Vomu respunde dér' astadi cu cateva cuvinte lui „Kelet".

„Óre vi se voru deschide in fine ochii, cari nu voieau se véda? Voi, cari la caderea Plevnei a'ti arsu focuri de bucuria in Brasiovu, a-'ti beutu mare aldamasiu la Clusiu, ati impuscatu cu piuele la Topanfalva, cari ati banchetatu si toastatu ici si colo, veti fi óre in stare a trage macaru acuma consecintiele din faptele russului?" — intréba „Kelet" in primulu seu articulu dela 30 Martiu, vorbindu despre visit'a dloru Ghic'a si Sturz'a la Budapest'a si despre impressiunea ce va fi facut'o portarea Russiei façia cu Romani'a la toti romanii si in specialu la acei'a din Transilvani'a si Ungari'a.

Ce conchidemu noi din portarea brutala a russiloru? In privinti'a acést'a n'ar' mai trebui se fia in dubiu „Kelet". Maghiarii au recunoscutu deja in gur'a mare, ca periculul ce amenintia statulu romanu din partea Russiei este unu periculu si pentru patri'a nóstra, ér' cu deosebire pentru popórele neslave ale ei. Si óre nu ne numeramu si noi romanii din Transilvani'a si Ungari'a intre aceste? — Dér' „Kelet" voiesce se scie alt'a, elu voiesce se afle déca esperientiele triste ale fratiloru nostri din Romani'a nu au avutu cumva influintia asupra atitudinei nóstre viitóre façia de compatriotii maghiari.

Da, au avutu unu efectu, nu inse pe care ilu voiesce si doresce „Kelet" ci cu totulu altulu. Conclusiunea ce o face diuariulu din Clusiu nu e nicidecumu logica. Elu dice cu alte cuvinte: Romani'a n'a fostu multiamita cu sórtea ei, care o legá de Turci'a si eata ce a patitu, de aci poteti se invetiati si voi romaniloru din Transilvani'a si Ungari'a ce pericule ve astépta déca veti continuá a fi nemultiamiti. „Si la noi, dice „Kelet", catu de multu s'au totu plansu asupra nedreptei asupriri si tiranii. Inzedaru amu cerutu dovedile pentru aceste acusari si in loculu acestora amu auditu repetitu acusari peste acusari. Se voru deschide óre ochii acei'a ce nu voiescu se véda?" etc.

Ochii romaniloru s'au deschisu de multu. Ei au inceputu deja se véda totu mai claru. Vedu si periculul ce amenintia din partea slavismului nu numai pe elementulu loru, dér' mai cu séma si pe elementulu maghiaru si conchidu astfeliu: Este unu interessu vitalu pentru maghiari, cá in façi'a periculului comunu se caute a se impacá cu nationalitatile nemaghiare din acést'a patria de se póte cu-o ora mai inainte. In specialu ei sunt avisati la alianti'a cu popórele neslave déca voiescu se nu fia cumva inghititi de valurile oceanului slavícu. Ei ar' trebui dér' in prim'a linea se se gandésca a multiami pe romanii din Transilvani'a si Ungari'a. Esperientiele ce le-a facutu Romani'a cu russii, ar' trebui se fia numai unu memento pentru maghiari, cá se grabésca a restabili pacea interna intre nationalitrtile patriei, pana candu inca nu este prea tardiu. Aceste ar' fi credemu, conclusiunile logice trase din faptele mai recente ale Russiloru.

„Kelet" asigura inse ca n'a capetatu inca dovedi despre aceea, ca noi amu fi in adeveru asupriti, ca amu avé dreptu a fi nemultiamiti cu sórtea nóstra!? Candu li se voru deschide si compatriotiloru nostri ochii si urechile si candu voru recunosce ei, ca o politica, care este órba pentru interessele de vieatia ale popóreloru patriei, periclitéza viitoriulu acestei'a in gradulu celu mai supremu? Credu ei, ca noi de fric'a russului vomu renunti'a acuma la drepturile nóstre?

In adeveru, ori-catu de mare e inimiciti'a intre russi si maghiari, ori-catu de multu difera caracterulu cazacului de acel'a alu betyarului ungaru intr'unu punctu se unescu amendoui in poft'a de a domni de a-'si asservi si a'si assimilá rassele straine ce-i incurgiura.

Tractatulu dela San-Stefano si Romani'a.

Siedinti'a adunarei deputatiloru de Mercuri 15 Martiu st. v. este fórte memorabila, pentru ca in acést'a siedintia a facutu guvernulu romanu categoric'a declaratiune, ca Romani'a nu recunosce de obligatoriu pentru ea tractatulu de pace russo-turcescu. D. Pache Protopopescu a adresatu adeca ministrului de esterne o interpelare in privinti'a atitudinei ce are ds'a façia de conditiunile pacii si in specialu in privinti'a acestoru conditiuni: 1. in ceea-ce privesce prisonierii. Vedemu dice, ca pacea s'a inchaiatu si prisonierii turci stau inca pe teritoriulu nostru pe contulu tierii, pe candu pentru despagubirea cheltuieliloru de resbelu, ce ni se cuvine, nu se dice nimicu seriosu. 2. Vedemu o stipulatiune in tractatulu de pace, relativa la pasagiulu trupeloru russe pe teritoriulu nostru, pe timpulu catu voru ocupá Bulgari'a. Acestu punctu este capitalu pentru tiér'a nóstra, fiindu ca pune in jocu drepturile si independinti'a nóstra. De aceea róga pe d. ministru de esterne se binevoiésca a aretá, ce crede dlui in privinti'a tractatului dela San-Stefano. D. ministru de esterne Cogalniceanu a respunsu indata dlui Protopopescu. Vorbirea lui scurta dér' cu atatu mai importanta in momentele de façia o reproducemu aci din cuventu in cuventu:

„Socotescu, dloru deputati, — dise d. ministru — ca in o asemenea cestiune si in façi'a unui asemenea tractatu, care lovesce din mai muite punte drepturile si interessele tierei nóstre, netiindu séma de sacrificiele facute de noi, sacrificie de bani, de sange si de totu feliulu, nici de inlesnirile ce amu datu aliantiloru nostri, fie-care din d-vóstra, cá si fie-care romanu, la intrebarile facute prin acésta interpelare gasesce in inim'a s'a respunsulu: O complecta durere, o energica hotarire de a ne opune la totu ce lovesce drepturile nóstre (aplause prelungite.)

„Dloru nu putému, fara a avé ceva certu, a luá o hotarire scrisa; hotarirea nóstra inse era luata chiaru in façi'a celoru ce vedeamu prin diare, ca-ci din nenorocire aceste stipulatiuni ale tractatului de la San Stefano pana eri au fostu reproduse in felurite variante. De abi'a eri au sositu diarele de la San-Petersburg, care coprindu textulu oficialu alu acestui tractatu. Textulu oficialu, o declaru, si cá ministru si cá romanu, a fostu inca mai durerosu, mai estremu de catu versiunile ce vediuramu pana atunci prin diare.

„Domniloru, despre cestiunea Basaraciei credu, ca este de prisosu se mai vorbimu. Nu transigemu odata cu capulu. (aplause prelungite). Inse nu este numai atatu. Noi amu tractatu cu imperiulu rusu, cá se invoimu trecerea pe la noi a armateloru sale si cu altii se hotarasce retragerea! Cumu putemu noi suferi acésta? Nu cá ministrii, ci cá romani, nu putemu a primi, cá tiér'a nóstra se servésca de etapa doui ani de dile pentru o armata, care ocupa o tiéra cu porturi la Mare si la Dunare fara se mai aiba nevóia a mai trece pe la noi. (aplause). Prin urmare, ve inchipuiti fórte bine, ca aci numai e vorba de acele negociari, pe cari prudenti'a diplomatica le-ar' cere in alte impregiurari; noi toti in consiliulu de ministrii, de indata ce am vediutu stipulatiunile tractatului relative la tiér'a nóstra, amu protestatu si vomu protestá. Acestu biciu nu 'lu-amu meritatu! (Aplause prelungite).

„In catu se atinge de prisonieri, la cea d'antaiu scire ce amu avutu, ca pacea este facuta, in compatimirea nóstra amu voitu se punemu pe acesti ómeni in stare de libertate si acést'a compatimire a gasitu impulsiune in anim'a antaiului romanu, a Domnitorului nostru, care a inapoiatu sabi'a celoru doui pasi prisonieri ai nostri (aplause). In acelasi timpu amu telegrafatu ministrului afaceriloru de externe de la Constantinopolu, de la care amu primitu respunsu, ca se va tramite unu comisariu pentru a regulá inapoierea prisonieriloru. Asteptamu venirea comissariului Cu acésta ocasiune ve facu cunoscutu, ca ministrulu turcu ne-a multiumitu pentru bun'a tractare, ce au avutu prisonierii turci la noi.

„Noi ne-amu batutu in acestu resbelu, cumu scieau betranii nostri se se bata. Unde soldatii nostri, unde drapelulu nostru s'a aretatu, dupa ce a contenitu sunetulu tobeloru si bubuitulu tunuriloru, amu avutu manifestarea recunoscintiei si a simpathiei tuturoru populatiuniloru. La Vidinu, la Basardgic si pretutindeni chiaru populatiunile musulmane ne-au rogatu se mai stamu acolo, si candu amu spusu, ca numai potemu stá, ne-au rogatu cu lacrimi se le dam voia se ne urmeze. (Aplause.)

„Asia dér' dloru, fiti bine incredintiati, ca in acésta cestiune, in cestiunea drepturiloru tierei, nu este numai ratiunea, care vorbesce, este si dorerea unanima a tierei, care vede in tractatulu subscrisu la San-Stefano o lovire, pe care noi nu o putemu primi. (aplause prelungite.)

Dupa d. Cogalniceanu iea cuventulu dlui N. Ionescu si dice: Onor. d. ministru de esterne a vorbitu, cá unu patriotu cu anim'a sfasiata de dorere; eu dorescu se vorbésca, cá unu barbatu de statu, nu cá unu agitatoru, ca-ci acést'a imputare s'a facutu si noi tiebuie se-o respingemu. . . Ceru se ni se comunice corespondinti'a diplomatica dintre noi si Russi'a, atatu in timpulu armistitiului catu si in timpulu negotiariloru de pace, spre a ne poté pronuntiá asupra atitudinei ce trebuie se aiba guvernulu nostru in façi'a Europei. Momentele sunt grave: trebuie se ne redicamu in picióre cá unu singuru omu la inaltimea evenimenteloru si se aperamu drepturile nóstre, cari stau radimate pe tesaurulu dreptului publicu alu Europei, se le aparamu cu taria si calmu, dér' nu aruncandu cuvinte, cari nu ar' trebui se ésa niciodatu din gur'a unui ministru. Avemu ceva mai bunu de facutu decatu se ne perdemu timpulu in frase entusiastice. Avemu a face o licuidare franco cu poterniculu nostru vecinu si aliatu. . . — D. Cogalniceanu respunde intre altele: „Amu fostu intrebatu ce atitudine am se pazescu in privinti'a tractatului de pace, si amu respunsu, ca nu potemu se primimu acestu tractatu, care e unu biciu; si pentru-ca amu vorbitu asia, mi se dice, ca sunt agitatoru. Ei bine, atunci voiu dice, me dóre . . . nu ne convine . . . Ce insemnéza acést'a, nu e totu atatu? Dloru, acestu tractatu e pentru noi atatu de neasteptatu si ne lovesce atatu de tare, incatu este cu nepotintia cá se se gasésca unu romanu, fora cá se dica totu asia. (Aplause.) Dér' suntemu intrebati ce avemu se facemu? Avemu se declaramu Europei, fia adunata in congressu, fia neadunata, ca tractatulu acest'a dispune de noi fora de noi." D. G. Vernescu: si ca nu ne privesce. D. ministru de esterne: „Cumu dloru? Trecerea armateloru russe o reguléza fora noi! Cumu dice

Russi'a, ca tractéza in numele aliatului seu si apoi dice, ca avemu si noi facultatea de a tractá cu Turci a! Apoi acést'a facultate o avemu intotdeauna fora a fi stipulata intr'unu tractatu intre Russi'a si Turci'a. (Aplause.) Se lasamu pentru altadata cestiunea, déca sunt vehementu séu nu; dér' in cestiunea de façia nu e glasulu meu, ci glasulu tierei intregi. (Aplause.) — D. I o n e s c u observa, ca in impregiurarile de façia trebuie mai cu séma representatiunea nationala se vorbésca, de aceea cere comunicarea corespondintiei diplomatice cu Russi'a. Protestéza in contra cuvinteloru rostite de d. min. Cogalniceanu, ca tractatulu e unu biciu aplicatu pe spatele tierii. Tractatulu e unu lucru nula pentru noi . . . D. primu-ministru B r a t i a n u, iea apoi in aperare pe colegulu seu dela esterne, si se mira cumu d. Ionescu dintr'unu singuru cuventu trage conclusiunea, cá guvernulu cauta a rupe ori-ce relatiuni cu Russi'a. Ar' dori se pótа comunicá camerei documentele diplomatice, dér' nu crede ca astadi ar' fi oportunu si prudentu se faca acést'a. ˆ D. C o g a l n i c e a n u: . . . d. Ionescu me ataca ca amu vorbitu de biciu. Eu amu disu, ca tractatulu dela San Stefano impunendu Romaniei datori'a se lase doi ani trecerea armatei russe din Bulgari'a spre Russi'a si a schimbariloru din Russi'a pentru Bulgari'a este unu biciu pentru noi; ca-ci luati armat'a cea mai disciplinata din lume, cea mai blanda, cea mai de zacharu, si nimeni nu veti poté sustiené, ca ocupatiunea unei tieri de o armata straina nu e unu flagelu. Eu in locu de acestu cuventu amu intrebuintiatu unu atatu mai vechiu, acela de biciu. Spuneti dvóstra déca ocupatiunea tierii de-o armata straina nu este unu biciu . . . D. ministru dice apoi, ca va presentá camerei actele diplomatice cerute in momentulu candu voru fi seversite.

In s i e d i n t i 'a d e J o i 16 Martiu d. M. I o n e s c u interpeléza pe guvernu in privinti'a otarirei ce s'ar' fi luatu in consiliulu de ministri de a se tramite d. ministru de esterne, cá se represente interessele tierii pe langa congressulu din Berlinu. D. primu-ministru B r a t i a n u: Caus'a nóstra e asia de drépta incatu nu avemu trebuintia de prea multa dibacia diplomatica pentru, cá acést'a causa se fia pledata cu succesu naintea Europei. Consiliulu de ministri n'a avutu necessitate a discutá, cumu ar' fi bine se se duca la congressulu din Berlinu, pentru ca astadi e aprópe o credintia certa, ca congressulu nu se va intruni.

Lucrulu principalu, care ne preocupa mai multu, e se vedemu, déca suntemu primiti in congressu. Nu e destulu cá cineva se aiba consciinti'a dreptului seu, trebuie se convinga despre acelu dreptu si pe ceilalti; trebuie se facemu pe marile poteri se intieléga, ca e si in interessulu loru a recunósce dreptulu nostru. D. Ionescu dice, cá independenti'a nóstra e faptu implinitu din partea Turciei, dér' se vedemu ce dicu si celelalte poteri, ca-ci dorimu cá tóte se ne recunósca independenti'a. De aceea noi amu cautatu in tóta istori'a argumente si amu disu: noi ceremu acést'a independintia in poterea dreptului, pe care l'amu avutu totdeauna in partea nóstra, in poterea capitulatiuniloru nóstre recunoscute si consacrate de tractatulu de Parisu, cá facundu parte din dreptulu publicu europeanu, capitulatiuni, cari asigura dreptulu nostru de a face pace, resbelu si tractate, prin urmare si de a luá parte in congressulu, unde se tratéza despre acele tractate. Astfeliu, amu disu poteriloru, nu ne acordati unu dreptu nou, ci unu dreptu, care l'amu avutu. Nu facemu dér', decatu a demonstrá, ca drepturile nóstre de statu suveranu si independinte le avemu ab antiquo si protestamu in contra argumentului, ca n'amu fi luatu parte la tractatulu dela San-Stefano, pentru ca independinti'a nóstra nu erá inca recunoscuta. Amu protestatu si speramu, ca vomu fi ascultati, pentru-ca nu credemu cá Europ'a se póta consimti la procedur'a urmata la inchiaierea tractatului dela San-Stefano. Datori'a nóstra e se aretamu Europei, ca nu numai in interessulu nostru, ci mai alesu in interessulu ei este a sustiéné drepturile nóstre.

Delegatiunea austriaca.

(Urmare si fine.)

Delegatulu F l u c k este pentru o politica de anecsiune séu ocupatiune, ca-ci acést'a ar' recere-o neaperatu interessele monarchiei. Déca e vorb'a de ocuparea Bosniei si a Herzegovinei nu trebuie se uitamu, ca poporatiunea din aceste tieri vorbesce totu limb'a ce o vorbescu la noi croatii, dalmátinii si sudslavii in genere.

T o m á s s c z u k (din Bucovin'a) se declara contra creditului, din causa, ca guvernulu nu a precisatu interessele, cari le crede ca le avemu in Orientu. Cestiunea orientala a intratu intr'o noua fasa si abia ne aflamu la inceputulu solutiunei ei. Resbelulu de façia a avutu resultatulu, ca popórele peninsulei balcanice au fostu eliberate prin Russi'a. Ce ar' fi dér' scopulu unui resbelu contra Russiei? A liberá pe chrestini, cari fara de aceea sunt liberati? Séu a restabili domni'a turcesca? Aceast'a nu e cu potintia; nu ne remane dér' alt'a decatu se asteptamu si se fimu diplomati intielepti. Pe noi ne ajuta vehementi'a, cu care se face propagand'a russésca. Rudirea intre russi si celelalte popóre slave nu decide, ca-ci se intempla de multeori ca rudirea nu duce la amicitia. O reactiune trebuie se vina, nu sciu inse de va fi intielésa la noi. Singurulu remediu 'lu vede intr'o politica amicabila façia de popórele si statele mici din Orientu cu scopu, cá se paralisamu influinti'a russésca. Vorbitoriulu nu e contra unei ocupatiuni a Bosniei si spera ca Russi'a nu va luá Basarabi'a.

K u r a n d 'a acusa pe contele Andrásy, ca ar' fi parasitu traditiunile vechi ale politicei orientale austriace inaugurandu o politica propria, care avea de scopu a aplaná certele in Orientu. Pentru acést'a politica a adusu jertfe mari si se credea ca Russi'a 'i va fi recunoscĕtória. Dér' nu fù asia. Russi'a n'a voitu, cá congressulu se se tiena in Vien'a si concentréza trupe la fruntariele nóstre. Crede ca Andrásy voiesce se capete dela congressu numai impoternicirea pentru anecsiunea Bosniei. Densulu e inse in contra unei politice de anecsiune, de aceea votéza contra creditului.

Pater G r e u t e r marturisesce, ca nu are prea mare respectu de diplomati, cari acoperu Europ'a cu ruine si cestiuni, si apoi dice: Credu ca spre a face dreptu 'ti trebuie puçina minte, dér' spre a face nedreptu fara cá se te póta trage la respundere trebuie se fi studiatu multa „Jura“ (Mare ilaritate) Acuma se dice, ca contele Andrásy voiesce se mérga la congressu la Berlinu si pentru aceea 'i trebuiescu 60 milióne. Chiaru cuventulu „congressu“ 'mi insufla frica. Antaiu avuramu congressulu dela Paris si apoi amu perdutu „Itali'a“, dupa aceea avuramu „congressulu“ dela Vien'a (pacea danesa) si urmà desastrulu dela Königgrätz; in fine veni „congressulu“ dela Constantinopolu si acest'a ne-a adusu cererea creditului de 60 milióne (ilaritate). Se totu vorbesce de jertfele ce popórele Austriei sunt gat'a ale aduce, dá, maghiarii strigara odatá „Moriamur“, pentru ca voiau se se lupte. La 14 Apriliu 1849 inse au vorbitu altfeliu maghiarii in biseric'a din Debrezin . . . Art'a lui Bismarck era se slabésca pe Austri'a nu sciu déca voiesce totu acést'a si acuma, voiu vedé. Un'a e claru, ca indata dupa inaugurarea constitutiunei dela 1867 a aparutu brosiur'a lui Fadejeff, care dice ca Austri'a e inimic'a Russiei in Orientu, ca Russi'a trebuie se se puna in fruntea slaviloru. Ce a facutu Austri'a spre a combate programulu lui Fadejeff? Noi facuramu o lege confessiunala dupa alt'a; s'a gasitu si unu ministru care voiá se strivésca pe slavi de parete; dati numai dati domniloru, póte, ca se sparge inca paretele si slavii voru fi in Russi'a. Altfeliu cu totulu inse a procesu Russi'a. A portatu crucea contra coranului si acest'a e secretulu victoriei sale . . . Totu vorbiti de panslavismu. Dér' unde e resiedinti'a lui, in Petersburg séu Moscv'a? Nu, p a n s l a v i s m u l u 'si a f l a s p r i g i n u l u c e l u m a i m a r e i n V i e n 'a s i P e s t 'a, mai cu séma in politic'a observata pana acuma. Óre sub impregiurarile de acuma ce alta le mai remane slaviloru decatu, cá se 'si indrepte privirile in afara? Austri'a ar' trebui se cultiveze si propage ide'a nationala, inainte de tóte ar' trebui se fia dreapta façia de tóte poporele, ar' trebui apoi se cultive si ideile religióse cumu face Russi'a. Déca votezu creditulu, nu voiescu se dau unu votu de incredere contelui Andrásy; n'am incredere in ministrulu nostru de esterne, pentru ca densulu a participatu directu la crearea constitutiunei presente“ (Aplause in dreapt'a.)

Se alegu apoi doi vorbitori generali Herbst contra si Suess pro. Dr. H e r b s t dice, ca unu tesauru de resbelu are mare pretiu, candu inse acestu tesauru consta numai din note, de care fara de aceea avemu destule, nu are nici unu pretiu. Nu vede nici unu folosu ce ar' poté aduce creditulu, dincontra va aduce numai daune economice. Suess vorbesce in numele maioritatii pentru creditu, dupa elu referentulu minoritatii Sturm contra, apoi tienú contele A n d r á s y o vorbire lunga, a caruia miediu e, ca creditulu trebuie se se voteze déca Austro-Ungari'a e se remana o potere mare; in fine vorbi referentulu maioritatii Schaup. Punendu-se la votu propunerile se primesce propunerea maioritatii, prin care se incuviintiéza creditulu de 60 milióne cu 39 voturi contra la 20. —

Provisoriulu dualisticu in camer'a austriaca.

Nu de multu s'a fostu disu in acést'a fóia, ca in Austri'a se forméza pe incetulu unu partitu, care voiesce cá provisoriulu impacarei dualistice se fia prelungitu pe unu timpu mai indelungatu, voiesce cu alte cuvinte se impedece realisarea pactului dualisticu in form'a proiectata. Va fi dér' de interessu a cunósce ideile acestui partitu. Aceste se esprima intr'o cuventare a contelui C o r o n i n i tienuta in camer'a austriaca cu ocasiunea desbaterei asupra prelungirei provisoriului pana la finitulu lui Maiu. Coronini dise intre altele: Asiu dori, cá provisoriulu se se prelungésca pe o durata mai lunga, pentru cá se avemu timpu a incepe negotiari noue spre a ajunge la resultate mai bune. A voi se fimu unu statu si totu in fapta se avemu doue state, nu se unesce nici-decumu cu mintea senatósa.

In anulu 1867 se grabira, fara a precugetá lucrulu seriosu, a incuviintiá tóte cererile unguriloru avendu in vedere mai multu propri'a slabitiune decatu trebuintiele imperatiei si asia a urmatu „formarea dualistica a monarchiei“, cá si candu ai poté se formezi unu statu atunci, candu 'lu rupi in doue. Cineva póte se se entusiasmeze pentru centralismu séu federalismu, dér' nu pentru dualismu, pe care 'lu ducemu in spate cu resignatiune pentru ca este lege. In fondu dualismulu este numai o forma neperfecta a federalismului, adeca impartirea in doue a imperiului fara guvernu centralu si cu tóte aceste in Cis- si Translaitani'a centralismulu, care desi nu mai cuprinde tóta monarchi'a, nu a perdutu nimicu din rigórea s'a, mai cu séma acolo unde, cá in Ungari'a limb'a statului ne e o limba din cele mai cultivate.

Dualismulu nici macaru acolo nu s'a aretatu bunu si folositoriu, unde era vorb'a de reinoirea unoru stipulatiuni prevediute in legile sale. Dice apoi, ca crearea a doue ministerie, a doue corpuri de armata teritoriala (honvedi), schimbarea numelui imperatiei s. c. l. sunt totu pasi retrogradi ai monarchiei. Desbinarea intre cele doue parti ale monarchiei devine inca totu mai mare prin aceea, ca dualismulu pórta pe frunte stigm'a: divide et impera“, pe candu tronulu are devis'a „viribus unitis“. Cerculu afaceriloru comune, adauge Coronini, ar' trebui largitu, din delegatiuni ar' trebui se se faca unu parlamentu centralu. Maghiarii ar' trebui se 'si aduca aminte de cuvintele regelui Stefanu: Unius linguae ac unius moris regnum imbecille et fragile est. Cu privilegiulu datu maghiariloru nu se potu impacá nici-decumu celelalte nationalitati, cari se potu provocá, potu fi mandre pe fidelitatea pastrata intotdeauna façia de imperiu. Monarchi'a nóstra situata in mediuloculu unoru staturi nationale unite si compusa din mai multe elemente are tocmai chiamarea a propaga principiulu de tolerantia nationala si a garantá fiacarui poporu in parte desvoltarea s'a nationala.

Memoriulu

supusu poteriloru garante de catra guvernulu romanu in cestiunea Basarabiei.

Mai multe acte diplomatice si chiaru propuneri directe si oficiale au descoperitu guvernului romanu proiectulu guvernului imperiale alu Russiei de a revendicá districtele ce pórta numele de Basarabi'a romana. Dobrogi'a ar' fi anecsata la Romani'a cu titlu de compensare.

Cabinetulu din Bucuresci, credinciosu interpretu alu simtiemintelorу unanime ale natiunei, e datoriu catra tiera si catra elu insusi de a se pronunciá cu energia in contr'a acestui schimbu, a carui'a respingere se intemeiéza pe cuvintele urmatórie:

Rectificarea de fruntaria in Basarabi'a, stipulata prin tractatulu dela Parisu, si reintórcerea la principatulu Moldaviei a unei parti din vechiulu seu teritoriu de pe tiermulu stangu alu Dunarii aveau de scopu satisfacerea unui indoitu interessu de ordine publica europena:

1. A asigurá liber'a navigare a unui riu, care forméza cea mai insemnata arteria comerciala a Europei centrale, incredintiandu gurile lui unei tieri d'o insemnatate secundaria, á careia constanta diferintia pentru interessele poteriloru erá chiaru prin acést'a sigura.

2. A pune principatele romane, multiamita inapoierii partiale a unei provincii ce le-a apartienutu din vechime, in stare de a indeplini dupa cerintiele topografiei si dupa

trebuintiele economice, missiunea ce li se incredintiá, cu consimtiementulu si in folosulu Europei intregi.

Fericit'a transformare a principateloru si prosperitatea totdeun'a crescunda a comerciului dunarénu dela 1856 incóce, dovedescu eficacitatea dispositiuniloru concertate la aceea epoca.

Cateva amenunte voru probá lamuritu esactitatea acestoru afirmari.

Istori'a aréta, ca activitatea comerciale a popóreloru de pe tiermulu Dunarei s'a impuçinatu séu s'a desvoltatu in proportiune directa cu crescerea séu micsiorarea atingerei loru imediate cu fluviulu.

Tractatele dela 1812 si dela 1829 dedesera Russiei mai antaiu teritoriulu moldovenescu de dincolo de Prutu, apoi intreg'a delta a Dunarii. E adeveratu, ca reserve espresse stipulau in favórea natiuniloru riverane liber'a navigare a fluviului si ca neutralisarea regiuniloru vecine cu gurile resultá intr'unu modu practicu din óre-cari interdiceri cuprinse in aceste tractate. Cu tóte acestea in miscarea lui comerciulu la Dunarea de josu, cá isbitu de pirotela, deveni timidu peste mesura. Elu nu-si reluà energi'a desvoltarii si a libertatii aventului decatu dupa tractatulu dela 1856.

Esaminarea atentiva a influintiei, esercitate de intinderea séu micsiorarea pamentului principateloru dunarene, nu numai asupr'a starei loru economice individuale, ci si asupr'a totalitatii traficului europénu pe Dunare, permite de a constatá variatiunile grabnice si fluctuarile rapedi aduse de schimbarile de stapanire pe tiermulu stangu alu Dunarii. Astfeliu, Moldavi'a a cadiutu in cea mai trista slabiciune in urm'a perderii Basarabiei in 1812, pe candu in 1820, tiér'a romanésca a retrasu cele mai pretióse folóse din recastigarea orasieloru si teritorieloru Brailei, Giurgiului si Turnului.

Posessiunea normala si fara stavile a tiermului stangu alu fluviului de la portile de feru pana la gur'a s'a, nu cu bucati de pamentu cu aparintia speciósa si d'o realitate precaria ci cu districtele, cari dau acelei posessiuni valórea s'a utila, a avutu in totdeun'a, cá corolariu aprópe matematicu pentru Romani'a, unu aventu rapede si necurmatu alu comerciului, industriei si culturei sale interióre.

Din contra, candu teritoriele tiermurene au fostu sustrase dela dominatiunea loru, principatele au incercatu turburari adanci, totu atatu de funeste proprieloru loru interesse, catu si interesseloru in genere.

Astfeliu, diferitele guverne romane, pe rondu unulu dupa altulu, cari s'au folositu séu au fostu victime ale modificariloru seversite, au marturisitu cea mai viua recunoscintia catra poteri, candu instrumentele politice generale séu isolate, privitórie la liberarea si integritatea pamentului romanescu asigurau prosperitatea s'a, si s'au simtitu durerosu atinse, candu vedeau ciuntita o proprietate, a carei legitimitate se intemeiá pe dreptulu istoricu si pe dreptulu naturale.

Astfeliu protocolulu dela 6 Ianuariu 1857, care, reducendu binefacerile operei dela 1856 a sustrasu Moldovei delt'a Dunarei pentru a o anecsá la imperiulu otomanu, a redicatu drepte plangeri din partea romaniloru.

Acestu protocolu vatemá intr'unu modu gravu interessele locale; mai multu, nimiciá efectele salutarie ale principiului logicu, care 'si propusese de a garantá neutralitatea Dunarei de josu, dandu celoru duóe principate romane paz'a acestoi guri a comerciului europénu.

D'atunci pana astadi Romani'a a reinouitu periodicu reclamarile sale in acésta privintia si staruitórea tagaduire a dreptatii, de care s'a isbitu totdeun'a, a fostu un'a din causele cele mai de capetenia ale ultimeloru evenimente dintre principatulu Romaniei si Turci'a.

Russi'a, carei'a tiér'a romanésca recunoscatória ei datoresce desfiintiarea fortaretieloru turcesci de pe tiermulu stangu, a potutu se apretieze dela tractatulu dela Akermann incóce, cari erau pentru principate conditiunile cele mai fericite.

Acestu actu de dreptate si prudentia politica, premergatoriu alu ideiloru, cari fora indoiéla au inspiratu pe semnatarii tractatului din Parisu, a remediatu in parte réu'a stare, in care lancediau principatele, de candu armatele otomane instalasera statornicu in fortaretiele romane dela Dunare, si de candu Basarabi'a fuse d'o data si pentru antai'a óra deslipita de Moldov'a in 1812.

Este dreptu a conveni, ca mai in urma tratatele dela Ackermann, Adrianopolu si Parisu au imbunatatitu in parte situatiunea principateloru si au insemnatu pe rondu pentru ea propasuri memorabile in calea civilisatiunei si propasirii. Si Romani'a, instruita prin trudit'a ei esperienti'a si prin binefacatori'a generositate a Europei, pune unu insemnatu pretiu pentru mantienerea fruntarieloru sale actuale, pe cari inapoiarea deltei Dunarei le ar' face complete si normale.

Schimbulu oferitu acumu ar' fi cu totulu pagubitoriu principatului.

E de ajunsu in adeveru a esaminá configuratiunea locuriloru pentru a se convinge, ca perderea tiermului basarabeanu ar' face durerósa si impoveratória pentru guvernulu romana mantienerea sub dependinti'a s'a a Dobrogiei, pe care unu fluviu latu o separa de corpulu tierei si cu care autoritatea centrale n'ar' avé alte comunicatiuni decatu baltile nepracticabile situate in josu de Calarasi si pana la Brail'a.

Neprivindu dér' decatu acésta façia a cestiunei, neconsultandu, in afara de ori-ce alta consideratiune de istoria, de dreptu si de politica generale, decatu numai interessele materiale, economice si administrative ale tierei, este invederatu, ca parasirea Basarabiei romane ar' aduce pentru tóta Romani'a cele mai vatematórie resultate, ca-ci dobandirea Dobrogei, indata ce se va perde tiermulu stangu alu Dunarei, care e adeverat'a si singur'a cheia a tiermului corespondinte, nu va mai fi decatu o incurcatura, o sarcina si póte unu periculu permanente.

Este óre adeveratu, ca mutarea dominatiunei romane asupr'a portiunii, cu care se terminá Dunarea, va inaugurá in profitulu Romaniei o era mai frumósa, incredintiandu'i paz'a esclusiva a gureloru fluviului, alu carui caracteru de neutralitate absoluta ar' fi din nou si rigurosu confirmatu?

O favóre astfeliu de restrinsa, o garantia pentru neutralisarea Dunarei, organisata in astfeliu de conditiuni, n'ar' fi decatu illusoria, ca-ci este veditu, ca stapanirea tiermului stangu intre Reni si Ismailu, in partea unde nu este inca inceputa ramificarea, pune circulatiunea fluviului la deplin'a discretiune a ori-carei mari poteri militare, stabilita pe acestu tiermu.

Nu este óre acest'a motivulu prevedietórei circumspectiuni, care a otaritu pe Europ'a se revisuiésca si se rectifice, la 1857 antai'a lucrare a comissiunei internationale insarcinata in virtutea tractatului din 1756, de a fisá nouile limite intre Moldov'a si Basarabi'a russa? Otarirea mariloru poteri de a atribui Romaniei Bolgradulu si Tabaculu n'a fostu óre facuta pentru a inchide ori-ce comunicatiune cu Dunarea prin laculu Ialpugu?

Modificarea acumu proiectata si propusa ar' lipsi dér' pe Romani'a de midiulócele de actiune neaperutu trebuincióse atatu pentru propasirea s'a materiala, catu si pentru deplinirea regulata a missiunei de ordine publica, ce i-a fostu reservata.

Ar' fi celu puçinu imprudentia din partea guvernului romanu, a deveni stapanu pe gurele Dunarei si a luá asupra'si respunderea pentru paza loru, fora 'a avé cá básа tiermulu basarabénu, a carui numai stapanire legitima i-ar' permite se apere cu eficacitate anecsele, a caroru stapanire i-s'ar' cuveni.

Prevederea unei amortiri secure in miscarea comerciului dunarénu, prevedere fórte indreptatita prin studearea nepartinitória a trecutului este in ochii romaniloru o ameníntiare pré de temutu, pentru cá tóte silintiele loru se tinda a o inlaturá. A distruge séu a compromite siguranti'a liberei circulatiuni pe fluviu, este a paralisá séu a impedecá desvoltarea treptata a statului romanu. Datele elocinte ale statisticei, si notiunile irecusabile ale topografiei, concurgu pentru a probá dreptatea acestei asertiuni.

Pe langa aceste argumente curatu economice mai vinu consideratiuni mai inalte de ordine politica.

Perderea Basarabiei in urm'a sacrificieloru de sange si de bani, in schimbulu caror'a Romani'a sperá o mai buna recompensa, perderea Basarabiei a dou'a di dupa proclamarea independintiei, ar' produce in tiera o scuduire, ale carei urmari ar' poté se devina desastróse. Apartiene Europei atatu de ingrijita pentru a face mai statornica o pace chiamata de dorintiele si nenevoiele tuturoru, cá se inlature periculului unoru noue turburari in Oriente.

Acest'a e aspectulu cestiunii, pe care guvernulu romanu tiene mai cu séma se'lu semnaleze binevoitórei atentiuni si perspicacitatii luminate a cabineteloru europene.

Cea mai scumpa dorintia a s'a e de a conservá cu lealitate si a tiené cu demnitate postulu de onóre, ce i-a fostu desemnatu la gur'a marelui canalu, prin care se face comerciulu Europei centrale cu Orientulu.

Este dér' o datoria imperiósa pentru cabinetulu din Bucuresci, se declare poteriloru, cari la 1856 au avutu incredere in natiunea romana, ca in nou'a positiune, creata de curendu Romaniei prin valorósele sale sacrificie, numai stapanirea Basarabiei si a deltei dunarene póte se consolideze principatulu in independinti'a lui. Prin acést'a s'ar' asigurá o isbanda reale intru implinirea missiunei ce i-a fostu incredintiata dela 1856 prin prevedietórea liberalitate a Europei, de a fi pazitoriulu neadormitu si credinciosu a liberei navigatiuni pe Dunarea de josu.

Bucuresci, 25 Febr. (9 Martiu) 1878.

De langa Somesiulu mare.

Dle Redactoru! Este salutariu cá totu ce se intempla intre poporulu nostru romanu chiaru si in cele mai ascunse comune se se comunice cu publiculu romanu, pentru cá se fia in curentu cu tóte evenemintele din patria. Astadi cu bucuria prindu pén'a a mana si te rogu dle redactore a-mi permite, cá in colónele pretiuitei foi ce redigeti se comunicu onoratiloru lectori urmatoriele:

In 19 Marte a. c. s'au tienutu in scól'a confessionala gr. c. din comunitatea opidana Rodna vechie Dist: Naseudului esamenulu cu scolarii pe semestrulu primu. La acést'a serbatore scolastica am avutu placerea a fi si eu de façia. Esamenulu s'a inceputu cu scolarii din clas'a I-ma, unde amu vediutu unu numeru frumosu de prunci, care amesuratu etatii loru fragede au respunsu binisioru.

Una inse din cele ce am observatu aici ar' mai fi de doritu, cá adeca dlu invetiatoriu din acést'a clasa se fia si mai activu, se desvólte mai mare energia. Dupa aceea s'a inceputu esamenulu in clas'a a II-a unde functiunéza cá invetiatoriu dlu Silvestru Maresianu. Respunsurile scolariloru clasei acesteia erau catu se póte de chiare si sigure, incatu au incantatu pe toti cei presenti si au implutu animele ascultatoriloru de bucuria, de aceea toti scolarii acestia au primitu si premie. Asemenea trebuie se laudu tactulu si portarea numitului invetiatoriu façia cu elevii sei, precumu si punerea intrebariloru, cari erau catu se póte de nimerite.

Mi s'a mai spusu ca densulu totudeauna a avutu esamene cu bunu resultatu. Onóre unui asemenea invetiatoriu, care, — 'si cunósce missiunea chiamarei sale si este unu adeveratu apostolu alu culturei. —

Pe catu m'a incantatu inse respunsurile prunciloru pe atata m'a pusu in uimire trist'a descoperire ce am facutu ca: scol'a confessiunala romana din Rodn'a vechia se tiene prin case private luate in chiria pe contulu confessiunei gr. c. clasele fiindu despartite una de alta si tóte aceste din causa, ca edificiele scolastice proprietatea privata a confessiunei gr. cat. au fostu luate cu forti'a de catra organele inaltului regimu si intr'ensele s'a asiediatu scól'a de statu a minariloru din Rodn'a.

Mi s'a mai spusu, ca minarii de acolo inca au avutu scóla confessiunala romana catholica destulu de corespundiatória, care s'a claditu pe pamentu granitiarescu donatu de romani esclusivu spre scopuri scolastice: dér' ce se vedi, a c é s t'a z i d i n e d e s c ó l a r o m a n o c a t h o l i c a a s t a d i o f o l o s e s c u d o m n i i m i n a r i l o r u d i n R o d n'a d e c a s i n a! Nu este trista si dorerósa acest'a procedere?! Ei facu din scól'a loru casina si pe romani ii dau afara din cladirile proprie spre a asiedia intrensele scól'a minariloru?!

Onóre inse presidiului si comissiunei scolastice romane, care nici in façi'a astoru furtune nu desperéza, ci infruntandu barbatesce cu armele legei tóte periculele, rabda cu anima de pétra nedreptatirea ce li se face. Pe scól'a loru nu potu de catu se fia mandri, ca-ci fia scól'a ori si unde numai obiectele de invetiamentu se se predé bine si esactu in adeveratulu intielesu alu cuventului.

U n u ó s p e.

Dieces'a Oradiei-mari. (T r a c t u l u p r o t o p o p e s c u d e C o d r u. S u p u r u l u - i n f e r i o r u, 29 Mart.) R o g a r e catra magnificulu si reverendissimulu domnu Vasiliu N y i s z t o r u, vicariu-generalu-capitulariu.

Magnifice si reverendissime domnule vicariu-generalu-capitulariu! Informatiunile primite pe calea diuaristicei, despre dubi'a si regretabil'a stare a fonduriloru nóstre diecesane, au surprinsu dér' si mai multu au consternatu pre toti interessatii de salutari'a destinatiune a aceloru fonduri diecesane.

Animele fiindu patrunse de ancsietate, confusiunea impreunata cu dorerea se manifestéza pretotindenea cá nicicandu altadata intre frati — asia si intre fratii condistrictuali ai tractului de Codru.

Este necesitate imperativa: a se pune capetu incertitudinei, a se clarificá dubietatea in caus'a acést'a confusa-controversa.

Dorerea comuna, conceputa din primitele informatiuni publice, recere mangaiere, alinare. Leaculu nimeritu, iute aplicatu este mai eficace.

Mai tolerabila este certitudinea fia si dorerósa, decatu dubietatea — firear' chiaru si nefundata.

Din aceste momente venu si eu in consonantia cu ceilalti frati din venerandulu cleru diecesanu, rogandu umilitu pe Magnificenti'a Vóstra vicariale: Se binevoiti a ne convocá catu mai curendu pe toti assessorii consistoriali in consistoriu plenariu, spre a ne desteptá in acést'a causa de comuna si suprema interessare.

Pastrandu-ve altmintrea afectele de celu mai profundu respectu si veneratiune, am remasu cá totdeuna

alu Magnificentiei Vóstre preadevotatu
G e o r g i u I u h á s z,
assessoru consist., protopopu alu tr. de Codru
si archidiaconu onorariu.

Supurulu-inferioru, 29 Martiu 1878.

Despre armat'a romana.

„Nordd. Allg. Ztg.“ primesce din Bucuresci cu dat'a de 21 Martiu o corespondentia, ce se

ocupa cu situatiunea armatei romane, caracterisandu organismulu ei in genere, precumu si cativa oficeri superiori in parte. Ea dice, ca armat'a romana, actualmente sub arme e de 60,000 soldati si ca in ministeriulu de resbelu se desfasiura o activitate energica atatu pentru redicarea contingentului, catu si pentru completarea materialului de resbelu. Corespondentului i-a placutu cavaleri'a, la care calarasii cu tóta intrebuintiarea neintrerupta posedu cai buni. Trecundu la statulu de oficieri, dice:

„In genere oficierii inferiori s'au sciutu distinge prin resbelu, mai bine decatu comandantii loru. Dintre acesti din urma s'a deosebitu mai multu generalulu Cerchezu, care a comandatu inaintea Vidinului si conduse in specie lupt'a dela Smirdanu. Colonelulu Anghelescu s'a destinsu asemenea prin bravura si circumspectiune. „Intrigi de riva„litate inse, de cari armat'a romana patimesce in „genere tare, au impedecatu numirea s'a cá gene„ralu, care a fostu oferita de alta parte fratelui „seu.“ Generalulu Manu, care a fostu si capitanu in serviciulu prusianu, trece acumu cá si mai inainte de celu mai capabilu si patrundietoriu conducêtoru romanu, si trebuie privitu cá unulu ce in impregiurari grele e chiamatu in prim'a linia de a conduce armat'a.

„O atentiune speciala merita mai departe fostulu oficieriu de statu majoru austriacu Groz'a, la dispositiunile si cu conlucrarea carui'a s'a esecutatu manoper'a de incongiurare, care aduse in man'a romaniloru redut'a Griviti'a. In timpu de 8 luni acestu oficieru s'a inaltiatu la gradulu de majoru. In contrastu cu acest'a e in catva colonelulu Lahovari, care, de si acoperitu cu decoratiuni, e inse acusatu, ca a causatu prin dispositiunile sale sacrificare zadarnica de soldati multi cu ocasiunea asaltului la Griviti'a. I se imputa, ca s'a rediematu fora nici o preocupare pe recunóscerile facute de oficierii russi. Recunóscerea esecutata de unu june oficieriu russu din corpulu topograficu n'a relatatu de catu ecsistenti'a unei singure fortificatiuni pe inaltimile Grivitzei. Apretiarile armatei desémna pe generalulu Cernatu cá pe o persóna fórte iubita, nedestulu de formatu inse pentru datori'a s'a. Mai aspre sunt apretiuirile asupr'a colonelului Slaniceanu si a altor'a.“ „R. L.“

Diverse.

(Leo XIII si Tiarulu.) Pap'a a adressatu Tiarului o scrisóre, in care 'si esprima parerea de reu, ca intre santulu Scaunu si Maiestatea S'a imperatulu Russiei relatiunile nu mai sunt cele de mai inainte. „Ne adressamu, dice, catra anim'a generósa a Majest. Vóstra imperiale spre a dobandi pace si liniste pentru consciinti'a supusiloru catholici ai Russiei.“ Tiarulu a respunsu, ca si dorinti'a s'a e a intretiené relatiuni bune cu Santulu Scaunu. Toleranti'a religiósa e in Russi'a unu principiu cónsantitu prin traditiunile politice si datinele nationale. „Santi'a Vóstra póte fi incredintiata, ca in Russi'a se va acordá bisericei catholice ori-ce protectiune ce sta in armonia cu legile fundamentale ale statului.“

(Navigatiunea pe Dunare.) Tóte obstacolele — anuntia „Monit.“ — cari impedecau intrarea vaseloru in Dunare despre mare, au fostu ridicate, precumu si minele, cari se gasieau mai in susu de Brail'a. Navigatiunea e dér' cu totulu libera in acést'a parte. In ceea ce privesce inse cursulu riului intre Cernavod'a si Kasovat'a desi tóte torpilele russesci au fostu scóse nu se póte asigurá circulatiunea din causa, ca nu se scie positivu numerulu torpileloru aruncate de turci. Scóterea loru cu tóte aceste se urméza necontenitu si peste curundu se spera, ca albi'a riului va fi pe deplinu curatita.

(Escesse russesci in Romani'a.) D. Cogalniceanu a disu in camera, ca sarcin'a ministeriului de esterne a devenitu de cinci-ori mai grea, din causa, ca pe langa corespondinti'a diplomatica mai reclama multu timpu corespondinti'a conflicteloru, neintielegeriloru si diferiteloru certe cu autoritatile russesci. Caracteristice pentru portarea russiloru in tiéra sunt urmatóriele doue casuri ce i-se comunica, „Telegrafului“ din Bucuresci: — Unu baiatu vendietoriu de diuarie la gar'a Filaretu, avea spre vendiare nesce carti russesci. Comandantulu russu alu garei voia se le confisce, cá si cumu s'ar' fi aflatu in Russi'a; copilulu se opuse dér' fú indata datu pe man'a gendarmiloru, ér' cartile 'i fura aruncate de comandantu in focu. Mai multi cetatiani au protestatu in contra acestui actu arbitrariu, au spusu comandantului russu, ca politi'a garei pentru romani nu e incredintiata d-sale, ca 'si insusesse drepturi, cari nu le-ar' poté avé decatu in Russi'a s. c. l. Cu tóte aceste oficerulu russu nu a incetatu a amenintiá pe copilu. — Unu altu faptu s'a mai petrecutu intre altele multe intrunu restaurantu din Bucuresci. La o mésa se aflau doui oficieri romani si unu teneru oficieru turcu, prisonieru. Cate trei convorbeau in limb'a francesa asupra resbelului din urma. Oficierulu turcu manifesta cea mai mare simpathia pentru armat'a romana; recunoscea, ca ea e adeverata potere militaria si declara, ca façia cu russii, ea este de o superioritate necontestabila. Tóte aceste convorbiri erau ascultate cu atentiune de nisce oficieri russi dela o mésa de alaturi, cari desiertau o sticla de siampania. Unulu din ei se scóla si adresandu-se catra turcu c'unu aeru brutalu dise, ca nu trebuie se faca distinctiune intre armat'a russa si romana, cari au fostu aliate si ca nu e ertatu lui, prisonieriu „se insulte“ — afirmatiune neadeverata — armatele Tiarului. Oficierulu turcu voiea se esplice intielesulu cuvinteleloru sale, dér' fiiulu nordului ei aplicà doue, trei palme. Nenorocitulu prisonieriu nu potù dice nimicu; cateva lacrimi 'i cursera numai din ochi, cá semnu alu dorerei si indignatiunei legitime ce incercà. Romanii protestara, dér' poternicii loru aliati se facura imediatu nevediuti.

Sciri ultime.

Ce resultatu a avutu missiunea generalului Ignatieff la Vien'a? Remanea-v'a Austro-Ungari'a neutrala séu nu? Aceste intrebari preocupa tóta press'a europeana. Nu se scie inse nimicu ce ar' indreptati a conchide cu siguritate la atitudinea viitóre a monarchiei nóstre. Se anuntia, ca missiunea lui Ignatieff ar' fi remasu deocamdata fora resultatu. Andrásy se-i fi desvoltatu programulu positivu pentru reconstruirea peninsulei balcanice. Dupa acest'a ar' cere Austro-Ungari'a, cá influinti'a ei se se estinda pe partea vestica a peninsulei, asia incatu Munteuegru, Serbi'a, Bosni'a, Herzegovin'a si Albani'a se fia sub protectiune austro-ungara.

D. Ion Bratianu se afla de cateva dile in Vien'a. Judecandu dupa diuariele oficióse calatori'a lui nu va remané fara resultatu. Guvernulu austro-ungaru se fia aplecatu a luá Romani'a in scutulu seu.

Regin'a Angliei convóca printr'o proclamatiune tóte reservele pe diu'a de 19 Aprile. Lordulu Salisbury declara intr'o nota ca Angli'a nu póte acceptá tractatulu dela San Stefano in totalitatea s'a.

Ajutorie pentru raniti.

Reginulu-sasescu, 18 Ianuariu 1878.

List'a Nr. 2 a contribuitoriloru pentru ostasii romani raniti in resbelulu orientalu. Cerculu Gurghiului la person'a dlui Leonu Lupu, colectantu Patriciu Barbu, adv. in Reginu:

Alesandru Ternoveanu, proprietariu in Falfalau 1 fl. 50 cr., Constantinu Danciu propr. in Nadosu 50 cr., Leonu Lupu, parochu gr.-cath. in G.-Hodacu 2 fl., Aronu Lupu, parochu gr.-or. in G.-Hodacu 1 fl., Anastasi'a Lupu, preotu gr.-or. in Hodacu 50 cr., panza 7 coti vechi si 1 stergariu; Poppu Florea, jude com. in Hodacu 1 fl., Leonu Luppu, invetiatoriu conf. gr.-or. in Hodacu 50 cr., Isidoru Lupu, invetiatoriu gr.-cath. in Hodacu 20 cr., Isidoru Marcu, cancelistu not. cerc. in Ibanesti 20 cr.; Din G.-Hodacu: Farkas Nicolae a Koznni, economu 20 cr., Farkas Ilie, curatoru gr.-cath. 20 cr., Niculics Iuonu a Stratoni, proprietariu 20 cr., Neculics Vasilie a Petri 20 cr., Harsan Vasilie a Sandului 20 cr., Farkas Goricu, subjude com. 30 cr., Frandes Mari'a 10 cr., Manu Simeonu l. George 30 cr., Poppu Vasilie a Panti 40 cr., Farkas Dumitru a Safti 30 cr., Danu Iuonu 30 cr., Neculics Dumitru l. Vasilie 20 cr., Fejer Leonu l. Stefanu 10 cr., Vasiliu Lupu 1 fl., Manu Florea l. George cu consórta Iu'a 1 fl., Harsanu Niculae a Sandului 50 cr., Harsanu Gavrilu a Sandului 10 cr., Harsanu Simionu 10 cr., Harsanu Ioanu 10 cr., Poppu Iacobu l. Vasiiie 40 cr., Poppu Vasilie 20 cr., Feri Alesandru 10 cr., Feri Simionu l. Mihail'a 10 cr., Farkas Gligore l. Simionu 20 cr., Farkas Simionu a Florei 1 fl., Farkas Marisc'a l. Simionu 50 cr., Farkas Ioanu l. Simionu 50 cr., Feri Vasilie l. Toaderu 20 cr., Feri Sandu l. Toaderu 20 cr., Tomsa Toaderu 20 cr., Iacobu Florea, curatoru gr.-or. 9 fl. 50 cr., Farcas Florea a Todiresei 1 fl., Farkas Vasilie l. Iuonu 40 cr., Farkas Iacobu l. Iuonu 40 cr., Farkas Petra Anastasii 20 cr., Dimitrie Lupu, propriu 1 fl., Nastasi'a Lupu l. Dumitru 40 cr., Constantinu Chirtes din Ibanesti 20 cr., Danu Ionu Ceterasiu din Ibanesti 1 fl., Petru Craciunulu 40 cr., Gliga Cosma 20 cr., Danu Ilie Vasiliu 20 cr., Suceav'a Gores 10 cr., Gliga Silie 20 cr., Danu Alex'a 20 cr., Suceav'a George 20 cr., Gliga Filimonu 20 cr., Todoranu Vasilie, epitropu 20 cr., Todoranu Indreiu 20 cr., Danu Vasilie 20 cr., Petra Ionu 10 cr., Cofari Petra 20 cr., Ionu Petru, capelanu in Ibanesci 1 fl., Nestoru Suceava, jude com. 1 fl., Glig'a Basiliu, collectoru in G.-Libanfalva 3 fl., Iuliu Marelce, invetiatoriu 60 cr., Gliga Nicolae a Leontioei 20 cr., Dela mai multi din Ibanesci 1 fl. 30 cr., Dimitrie Cornea, parochu in Ibanesci 2 taleri, Bucuru Anic'a 1 fl., Nicolae Mantia sen., not. cerc. 1 fl., Ecaterin'a Mantia sen. 50 cr., Ecaterin'a Mantia jun. 50 cr., Ioanu Racotianu, parochu gr.-cath. 1 fl., Moldovanu Ioanu alu Floarei din Hodacu 30 cr., Manu Petru a Gichii 10 cr, Farcosi Toderu a Gichii 30 cr., Manu Dumitru a Mariuchei 40 cr., Necolici Pantea 20 cr.; N. N. din Ibanesci 2 merindare, Gavril'a Ciobescu, parochu 1 fl.; Din Solovestru: Mari'a Precupu, preotésa 1 taleru à 1 fl., 1 stergariu si siarpe de inu 45 dgrame, Moldovanu Antonu 45 cr., Kerekes Petru a Fũrii 40 cr., Kota Stefanu 30 cr., Zehanu Loagyeru 15 cr., Iosifu Anc'a, cantoru 1 fl, Petru Precupu, preotu 40 cr., Alesandru Ternoveanu, preotu romanu in Orsiov'a 2 fl., Anastasi'a Ternoveanu, protésa 1 fl. Sum'a totala este in list'a Nr. 2 43 fl. 20 cr., 3 taleri in argintu à 1 fl., 7 coti de panza, 2 stergare, 2 merindare.

Sz.-Reginu, in 31 Decembre 1877.

Marinovits. Patriciu Barbu, colectante.

Nr. 233. 1—3

Concursu.

Spre ocuparea posturiloru de vice-notari impreunate cu functiunea de tutori publici comunali in comunele afiliate.

1. Dragusiu, Sambat'a superióre apusana, Sambat'a superiore resariteana, si Vistea superiore cu leafa anuale de 140 fl. cu locuinti'a in Dragusiu.

2. Besimbacu, Sambat'a inferióre, Vistea inferióre cu leafa anuale de 80 fl. cu locuinti'a in Vistea inferióre.

3. Arpasiulu inferiore, Corbi, Ucea inferióre si Uce'a superiore cu leafa 120 fl. si locuintia in Uce'a inferiore.

4. Arpasiulu superiore, Opri'a Cartisiór'a, Stréza Cartisiór'a si Scoreiu cu leafa anuala 130 fl. si locuintia in Stréz'a Cartisióra.

5. Porumbaculu inferiore, Porumbaculu superioru si Sarat'a cu leafa 120 fl. si locuintia in Porumbaculu inferiore.

6. Gainariu feldióra, Kolun, Rucaru si Noulu romanu cu leafa 120 fl. si locuintia in Noulu romanu.

7. Carti'a sasiésca numai cá tutore comunalu cu leafa de 40 fl. pe anu si locuintia in Carti'a sasésca, — se escrie, pe basea conclusului onoratei comissiuni municipale comitatense din siedinti'a tienuta in 3-a Octobre 1877 pt. 113 alu protocolului si pe basea art. de lege XX § 173 din anulu 1877, prin acésta concursu cu terminulu de 12-a Aprilie a. c. st. n.

Se provóca deci toti aceia, cari voiesca a concura la unulu din acesse posturi specificate, sesi inainteze suplicele instruite cu documentele cuvenite la subscrisulu negresitu, pana la terminulu defiptu, pentru ca cele mai tardiu ajunse nu se voru lua in considerare.

Oficiulu pretorialu.

Arpasiulu inferiore 28-a Marte 1878.

Negrilla, pretore.

Editoru: Iacobu Muresianu.
Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.
Tipografi'a: Ioane Gött si fiiu Henricu.